

ریاضی ۳- دوازدهم تجربی

فصل دوم : مثلثات

جملات درست را با (ص) و جملات نادرست را با (خ) مشخص کنید

۱- دوره تناوب تابع $y = \sin 5x$ برابر $T = \frac{\pi}{5}$ است. (.....)

۲- بیشترین مقدار تابع $y = -\cos(5\pi x)$ برابر با یک است. (.....)

۳- دامنه تابع $y = \frac{1}{2}\tan x$ برابر R است. (.....)

۴- جواب های معادله $\sin x = 0$ و $\cos x = 1$ با هم برابر هستند. (.....)

۵- دوره تناوب $y = \tan(x)$ برابر 2π است. (.....)

جاهای خالی را با عدد یا عبارت مناسب کامل کنید

۱- بیشترین مقدار تابع $y = 1 - \frac{1}{2}\sin(5x - \frac{\pi}{2})$ برابر با ..... است.

۲- دوره تناوب $y = -1 + 2\cos(\frac{\pi}{2} - 5x)$ برابر با ..... است.

۳- اگر a بولبی برای معادله $\cos x = a$ باشد، آن گاه جواب های کلی این معادله ..... و ..... می باشند

۴- اگر a بولبی برای معادله $\sin x = a$ باشد، آن گاه جواب های کلی این معادله ..... و ..... می باشند

به سوالات زیر پاسخ کامل نهید

۱- دوره تناوب و مقادیر ماکزیمم و می نیمم هریک از توابع زیر را مشخص کنید

(الف) $y = 2\sin(5x) - 1$

ب) $y = -\frac{1}{2}\cos(\pi x)$

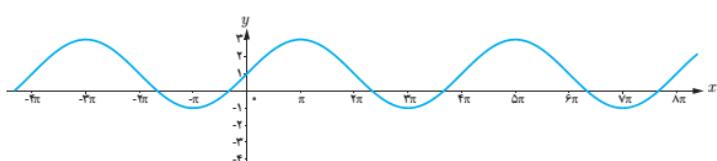
پ) $y = \frac{1}{2}\sin\left(-\frac{3\pi x}{2}\right) + 1$

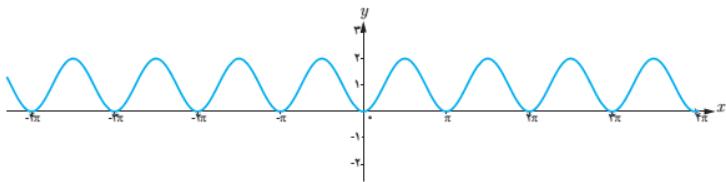
ت) $y = -\sin\left(\frac{\pi}{2}x\right)$

ث) $y = -\sin(x) + 1$

ج) $y = 2\sin\left(\pi x - \frac{\pi}{2}\right) + 1$

۲- با توجه به شکل های زیر، ضابطه تابعی به شکل $y = a \sin(bx) + c$ یا $y = a \cos(bx) + c$ بنویسید.

(ب)

- ضابطه تابعی به شکل $y = a \sin(bx) + c$, $y = a \cos(bx) + c$ می نیمم و ماکزیمم آن برای مقادیر زیر باشد:

$$\text{(الف)} T = \frac{\pi}{\nu} , \min = -\nu , \max = \nu$$

$$\text{ب)} T = \nu , \min = 1 , \max = \gamma$$

$$\text{پ)} T = \frac{\pi}{\nu} , \min = -1 , \max = 1$$

$$\text{ت)} T = \frac{\nu}{\pi} , \min = -\lambda , \max = -\nu$$

- مقدار $\sin 15^\circ$ ، $\cos 15^\circ$ را بیابید.

دروس

گروه آموزشی عصر

- نسبت های مثلثاتی زاویه $12^\circ/5$ را بدست آورید.

باشد، مقادیر زیر را بدست آورید.

www.my-dars.ir

$$\text{(الف)} \sin(\nu x) =$$

$$\text{ب)} \cos(\nu x) =$$

$$\text{پ)} \tan(\nu x) =$$

۱- معادله های زیر را حل کنید و مجموعه جواب آن ها را بنویسید.

$$\text{الف) } \nu \sin x - \sqrt{\nu} = 0$$

$$\text{ب) } \nu \sin(\nu x) - \sqrt{\nu} = 0$$

$$\text{پ) } \sin(x) \cos(x) = \frac{\sqrt{\nu}}{\nu}$$

$$\text{ت) } \sin\left(\frac{\pi}{\nu}\right) = \sin x$$

$$\text{ث) } \nu \sin^{\nu} x - \sin x - \nu = 0$$

$$\text{غ) } \cos x (\nu \cos x - \nu) = 0$$

$$\text{ق) } \cos(\nu x) - \cos x + 1 = 0$$

$$\text{ز) } \cos(\nu x) - \sin x + 1 = 1$$

$$\text{خ) } \cos x = \cos(\nu x)$$

$$\text{د) } \cos(\nu x) + \cos x = 0$$

ما درس

۲- معادله های زیر را حل کنید و جواب های متعلق به بازه $[0, 2\pi]$ را بدست آورید.

$$\text{الف) } \cos(\nu x) + \nu \sin^{\nu} x = 0$$

www.my-dars.ir

$$\text{ب) } \nu \sin^{\nu} x - \sqrt{\nu} \sin x = 0$$

پاسخنامه

جملات درست را با (ص) و جملات نادرست را با (غ) مشخص کنید

(غ) -۱

(غ) -۲

(غ) -۳

(غ) -۴

(غ) -۵

جاهای خالی را با عدد یا عبارت مناسب کامل کنید

$\frac{15}{2}$ -۱

$\frac{17\pi}{3}$ -۲

$x = \nu k\pi \pm \alpha$ -۳

$x = \nu k\pi + \alpha$, $x = (\nu k + 1)\pi - \alpha$ -۴

به سوالات زیر پاسخ کامل نهید

-۱ دوره تناوب و مقادیر ماقبیم و می نیم هریک از توابع زیر را مشخص کنید

الف) $y = \nu \sin(\nu x) - \nu \rightarrow T = \frac{\nu\pi}{|b|} = \frac{\nu\pi}{\nu} = \pi$, $\max = |a| + c = \nu - \nu = 0$,

$$\min = -|a| + c = -\nu - \nu = -2\nu$$

ب) $y = -\frac{1}{\nu} \cos(\nu x) \rightarrow T = \frac{\nu\pi}{|b|} = \frac{\nu\pi}{\pi} = \nu$, $\max = \frac{1}{\nu}$, $\min = -\frac{1}{\nu}$

ج) $y = \frac{1}{\nu} \sin\left(-\frac{\nu x}{\nu}\right) + 1 \rightarrow \frac{\nu\pi}{|b|} = \frac{\nu\pi}{\nu} = \frac{\nu\pi}{\nu}$, $\max = \frac{1}{\nu} + 1 = \frac{1}{\nu}$,

$$\min = -\frac{1}{\nu} + 1 = \frac{1}{\nu}$$

د) $y = -\sin\left(\frac{\pi}{\nu} x\right) \rightarrow T = \frac{\nu\pi}{\pi} = \nu$, $\max = 1$, $\min = -1$

ه) $y = -\sin(x) + \nu \rightarrow T = \pi$, $\max = 1 + \nu = \nu$, $\min = -1 + \nu = \nu$

و) $y = \nu \sin\left(\nu x - \frac{\pi}{\nu}\right) + \nu \rightarrow T = \frac{\nu\pi}{\nu} = \pi$, $\max = \nu + \nu = 2\nu$, $\min = -\nu + \nu = 0$

۱۵) با توجه به شکل های زیر ، خواص تابعی به شکل $y = a \sin(bx) + c$ و $y = a \cos(bx) + c$ بتوانید.

$$\text{ا) } T = \frac{\pi}{|b|} = \frac{\pi}{\nu} \rightarrow |b| = \frac{\pi}{\nu} = \frac{1}{\nu}, \max = |a| + c = \nu, \min = -|a| + c = -\nu \\ \rightarrow a = \nu, c = 0 \rightarrow y = \nu \sin\left(\frac{1}{\nu}x\right) + 0$$

$$\text{ب) } T = \frac{\pi}{|b|} = \pi \rightarrow |b| = \nu, \max = |a| + c = \nu, \min = -|a| + c = 0 \\ \rightarrow a = 0, c = \nu \rightarrow y = -\cos(\nu x) + \nu$$

۱۶) خواص تابعی به شکل $y = a \sin(bx) + c$ و $y = a \cos(bx) + c$ که دوره تناوب و می نیمه و مکرر مم آن برای مقادیر زیر باشد:

$$\text{ا) } T = \frac{\pi}{\nu}, \min = -\nu, \max = \nu \\ T = \frac{\nu\pi}{|b|} = \frac{\pi}{\nu} \rightarrow |b| = \nu, \max = |a| + c = \nu, \min = -|a| + c = -\nu \\ \rightarrow a = \nu, c = 0 \rightarrow y = \nu \sin(\nu x) + 0 \quad \text{یا} \quad y = \nu \cos(\nu x) + 0$$

$$\text{ب) } T = \varsigma, \min = 1, \max = \gamma$$

$$T = \frac{\nu\pi}{|b|} = \varsigma \rightarrow |b| = \frac{\pi}{\nu} \Rightarrow \max = |a| + c = \gamma, \min = -|a| + c = 1 \\ \rightarrow a = \nu, c = \nu \rightarrow y = \nu \sin\left(\frac{\pi}{\nu}x\right) + \nu \quad \text{یا} \quad y = \nu \cos\left(\frac{\pi}{\nu}x\right) + \nu$$

گروه آموزشی عصر

$$\text{ب) } T = \frac{\pi}{\nu}, \min = -1, \max = 1$$

$$T = \frac{\nu\pi}{|b|} = \frac{\pi}{\nu} \rightarrow |b| = \nu \Rightarrow \max = |a| + c = 1, \min = -|a| + c = -1 \\ \rightarrow a = 1, c = 0 \rightarrow y = \sin(\nu x) \quad \text{یا} \quad y = \cos(\nu x)$$

$$\text{ت) } T = \frac{\omega}{\nu}, \min = -\lambda, \max = -\nu$$

$$T = \frac{\nu\pi}{|b|} = \frac{\nu}{\nu} \rightarrow |b| = \frac{\nu\pi}{\nu} \quad , \quad \max = |a| + c = -\nu, \min = -|a| + c = -\lambda$$

$$\rightarrow a = \nu, c = -\lambda \quad \rightarrow \quad y = \nu \sin\left(\frac{\nu\pi}{\nu}x\right) - \lambda \quad \text{یا} \quad y = \nu \cos\left(\frac{\nu\pi}{\nu}x\right) - \lambda$$

مقدار $\sin \omega t$, $\cos \omega t$ را بیابید.

$$\sin^2(\omega t) = \frac{1 - \cos(2\omega t)}{2} = \frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2} \rightarrow \sin(\omega t) = \sqrt{\frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}$$

$$\cos^2(\omega t) = \frac{1 + \cos(2\omega t)}{2} = \frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2} \rightarrow \cos(\omega t) = \sqrt{\frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}$$

- نسبت های مثلثاتی زاویه $\nu\nu/\omega$ را بدست آورید.

$$\sin^2(\nu\nu/\omega) = \frac{1 - \cos(2\nu\nu/\omega)}{2} = \frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2} \rightarrow \sin(\nu\nu/\omega) = \sqrt{\frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}$$

$$\cos^2(\nu\nu/\omega) = \frac{1 + \cos(2\nu\nu/\omega)}{2} = \frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2} \rightarrow \cos(\nu\nu/\omega) = \sqrt{\frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}$$

$$\tan(\nu\nu/\omega) = \frac{\sin(\nu\nu/\omega)}{\cos(\nu\nu/\omega)} = \frac{\sqrt{\frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}}{\sqrt{\frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}}$$

$$\cot(\nu\nu/\omega) = \frac{\cos(\nu\nu/\omega)}{\sin(\nu\nu/\omega)} = \frac{\sqrt{\frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}}{\sqrt{\frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2}}}$$

باشد، مقادیر j را بدست ω پیدا کنیم.

$$\cos^{\omega}(x) = 1 - \sin^{\omega}(x) = 1 - \left(\frac{\omega}{\omega}\right)^{\omega} = 1 - \frac{1}{\omega} = \frac{\omega-1}{\omega} \rightarrow \cos(x) = +\frac{\omega-1}{\omega}$$

(الف) $\sin(\omega x) = \omega \sin x \cos x = \omega \times \frac{\omega}{\omega} \times \frac{\omega}{\omega} = \frac{\omega^2}{\omega}$

(ب) $\cos(\omega x) = \cos^{\omega}(x) - \sin^{\omega}(x) = \left(\frac{\omega}{\omega}\right)^{\omega} - \left(\frac{\omega}{\omega}\right)^{\omega} = \frac{\omega}{\omega} - \frac{1}{\omega} = -\frac{1-\omega}{\omega}$

(ج) $\tan(\omega x) = \frac{\sin(\omega x)}{\cos(\omega x)} = \frac{\frac{\omega^2}{\omega}}{-\frac{1-\omega}{\omega}} = -\frac{\omega^2}{1-\omega}$

۶- معادله های j را حل کنید و مجموعه جواب آن ها را بنویسید.

(الف) $\omega \sin x - \sqrt{\omega} = 0$

$$\rightarrow \sin x = \frac{\sqrt{\omega}}{\omega} \rightarrow x_1 = \omega k\pi + \frac{\pi}{\omega}, k \in \mathbb{Z}$$

$$x_2 = (\omega k + 1)\pi - \frac{\pi}{\omega} = \omega k\pi + \frac{\omega\pi}{\omega}, k \in \mathbb{Z}$$

(ب) $\omega \sin(\omega x) - \sqrt{\omega} = 0$

$$\rightarrow \sin(\omega x) = \frac{\sqrt{\omega}}{\omega} \rightarrow 1) \omega x = \omega k\pi + \frac{\pi}{\omega} \rightarrow x_1 = \frac{\omega k\pi}{\omega} + \frac{\pi}{\omega}, k \in \mathbb{Z}$$

$$2) \omega x = (\omega k + 1)\pi - \frac{\pi}{\omega} = \omega k\pi + \frac{\omega\pi}{\omega} \rightarrow x_2 = \frac{\omega k\pi}{\omega} + \frac{\pi}{\omega}, k \in \mathbb{Z}$$

(ج) $\omega \times \sin(x) \cos(x) = \omega \times \frac{\sqrt{\omega}}{\omega} \rightarrow \sin(x) = \frac{\sqrt{\omega}}{\omega} \rightarrow$

$$1) \omega x = \omega k\pi + \frac{\pi}{\omega} \rightarrow x_1 = k\pi + \frac{\sqrt{\omega}}{\omega}, k \in \mathbb{Z}$$

$$2) \omega x = (\omega k + 1)\pi - \frac{\pi}{\omega} = \omega k\pi + \frac{\omega\pi}{\omega} \rightarrow x_2 = k\pi + \frac{\pi}{\omega}, k \in \mathbb{Z}$$

$$\text{c)} \sin\left(\frac{\pi}{\nu}\right) = \sin x$$

$$x_1 = \nu k\pi + \frac{\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$x_\nu = (\nu k + 1)\pi - \frac{\pi}{\nu} = \nu k\pi + \frac{\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$\text{d)} \nu \sin^\nu x - \sin x - \omega = 0 \rightarrow \nu A^\nu - A - \omega = 0$$

$$\Delta = (-1)^\nu - \nu(-\omega) = \nu \omega \rightarrow A = \frac{1 \pm \omega}{\nu} \rightarrow \begin{aligned} A_1 &= \sin x = \frac{\zeta}{\nu} = \frac{\omega}{\nu} && \text{قابل قبول نیست} \\ A_\nu &= \sin x = -\frac{\zeta}{\nu} = -\frac{\omega}{\nu} && \text{قابل قبول است} \end{aligned}$$

$$x_1 = \nu k\pi + \frac{\nu\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$x_\nu = (\nu k + 1)\pi - \frac{\nu\pi}{\nu} = \nu k\pi - \frac{\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$\text{e)} \cos x (\nu \cos x - \alpha) = \omega$$

$$\nu \cos^\nu(x) - \alpha \cos x - \omega = 0 \rightarrow \nu A^\nu - \alpha A - \omega = 0$$

$$\Delta = (-\alpha)^\nu - \nu(-\omega) = \nu\omega \rightarrow A = \frac{\alpha \pm \omega}{\nu} \rightarrow \begin{aligned} A_1 &= \cos x = \frac{\nu\alpha}{\nu} = \omega && \text{قابل قبول نیست} \\ A_\nu &= \cos x = -\frac{\nu\alpha}{\nu} = -\frac{\alpha}{\nu} && \text{قابل قبول است} \end{aligned}$$

$$x = \nu k\pi \pm \frac{\nu\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$\text{f)} \cos(\nu x) - \cos x + 1 = 0$$

$$\nu \cos^\nu(x) - 1 - \cos x + 1 = 0 \rightarrow \nu \cos^\nu(x) - \cos x = 0 \rightarrow \cos x (\nu \cos x - 1) = 0$$

$$1) \cos x = 0 \rightarrow x = k\pi + \frac{\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$2) \nu \cos x - 1 = 0 \rightarrow \cos x = \frac{1}{\nu} \rightarrow x = \nu k\pi \pm \frac{\pi}{\nu} , \quad k \in Z$$

$$ج) \cos(\nu x) - \sin x + 1 = 0$$

$$1 - \nu \sin^{\nu}(x) - \sin x + 1 = 0 \rightarrow 1 - \nu \sin^{\nu}(x) - \sin x = 0 \rightarrow \nu \sin^{\nu}(x) + \sin x - 1 = 0$$

$$\rightarrow \nu A^{\nu} + A - 1 = 0 \rightarrow \Delta = 1 - \nu(\nu)(-1) = 0 \rightarrow A = \frac{-1 + \nu}{\nu}$$

$$\begin{aligned} & A_1 = \sin x = \frac{-\nu}{\nu} = -1 \quad \text{قبل قابل است} \rightarrow x_1 = \nu k \pi + \frac{\nu \pi}{\nu}, x_{\nu} = \nu k \pi - \frac{\pi}{\nu} \\ \rightarrow & A_{\nu} = \sin x = +\frac{\nu}{\nu} = +\frac{1}{\nu} \quad \text{قبل قابل است} \rightarrow x_1 = \nu k \pi + \frac{\pi}{\nu}, x_{\nu} = \nu k \pi + \frac{\omega \pi}{\nu}, k \in Z \end{aligned}$$

$$د) \cos x = \cos(\nu x)$$

$$\nu x = \nu k \pi + x \rightarrow x = \nu k \pi, k \in Z$$

$$\nu x = \nu k \pi \pm x \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \nu x = \nu k \pi - x \rightarrow \nu x = \nu k \pi \rightarrow x = \frac{\nu k \pi}{\nu}, k \in Z \end{array} \right.$$

$$ه) \cos(\nu x) + \cos x = 0$$

$$\cos(\nu x) = -\cos x \rightarrow \cos(\nu x) = \cos(\pi - x) \rightarrow \nu x = \nu k \pi \pm (\pi - x)$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \nu x = \nu k \pi + \pi - x \rightarrow \nu x = (\nu k + 1)\pi \rightarrow x = \frac{(\nu k + 1)\pi}{\nu}, k \in Z \end{array} \right.$$

$$\nu x = \nu k \pi - (\pi - x) \rightarrow \nu x = \nu k \pi - \pi \rightarrow x = \frac{(\nu k - 1)\pi}{\nu}, k \in Z$$

-۷ معادله های زیر را حل کنید و جواب های متعلق به بازه $[0, 2\pi]$ را بدست آورید.

$$الف) \cos(\nu x) + \nu \sin^{\nu} x = 0$$

$$1 - \nu \sin^{\nu}(x) + \nu \sin^{\nu} x = 0 \rightarrow \nu \sin^{\nu} x = 1 \rightarrow \sin^{\nu} x = \frac{1}{\nu} \rightarrow \sin x = \pm \frac{\sqrt{\nu}}{\nu}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \sin x = \frac{\sqrt{\nu}}{\nu} \rightarrow x = \frac{\pi}{\nu}, \frac{\nu \pi}{\nu} \end{array} \right.$$

$$\sin x = -\frac{\sqrt{\nu}}{\nu} \rightarrow x = \frac{\omega \pi}{\nu}, \frac{\gamma \pi}{\nu}$$

www.my-dars.ir

$$ب) \nu \sin^{\nu} x - \sqrt{\nu} \sin x = 0$$

$$\sin x = 0 \rightarrow x = k \pi, k \in Z$$

$$\sin x (\nu \sin x - \sqrt{\nu}) = 0 \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \nu \sin x - \sqrt{\nu} = 0 \rightarrow \sin x = \frac{\sqrt{\nu}}{\nu} \rightarrow x = \frac{\pi}{\nu}, \frac{\nu \pi}{\nu} \end{array} \right.$$